

LA CONNECTIVITAT FLUVIAL A CATALUNYA.

Els rius de Catalunya, des de fa anys es troben fragmentats per infraestructures transversals, assuts/rescloses, que permetien i permeten diferents usos (energia hidroelèctrica, reg, abastament, ús industrial,...) a partir del cabal circulant per aquests.

Tot i no ser grans preses, aquestes infraestructures tenen una alçada tal que interrompen el curs fluvial pel què fa al cabal circulant, el cabal sòlid i impedeixen el desplaçament de la fauna piscícola.

Per tal de retornar la connectivitat longitudinal al riu, des de fa anys també, es requereix als titulars dels aprofitaments d'aigües superficials en ús, i dins el tràmit administratiu corresponent (modificació de característiques, expedients de caducitat,...), la instauració d'un connector fluvial (escala de peixos, rampa, riu artificial,...).

També existeixen assuts i rescloses els quals s'han deixat d'utilitzar, en aquests casos, si existeix encara el titular de la infraestructura, l'exigència passa per requerir un estudi de la restauració del tram afectat, que pot concloure amb l'enderrocament de la infraestructura.

En l'actualitat qualsevol obra de l'Agència Catalana de l'Aigua du associada una proposta de connectivitat fluvial (com és el cas de les noves estacions d'aforament que realitza l'Agència).

El connector fluvial, absorbeix una part del cabal de manteniment (el Pla Sectorial de Cabals de Manteniment de les Conques Internes de Catalunya ja detalla quin cabal és el mínim, el recomanat i el de referència per aquests dispositius segons el tram fluvial i comportament d'aquest).

Així doncs, tenim els connectors fluvials que permeten el desplaçament de la fauna piscícola, i que a més absorbeixen part del règim de cabals de manteniment que han de complir.

Durant el 2009, s'ha estat duent a terme la redacció del Desenvolupament del Programa de Mesures encaminat a la millora de la connectivitat fluvial a Catalunya (en endavant DPMMCFC). Aquestes mesures s'han desenvolupat tant en els trams fluvials de conques internes com a conques intercomunitàries, i el que miren és de realitzar un ordre de prioritització per tal de poder actuar sobre les infraestructures que impedeixen la connectivitat.

Primerament es realitza una valoració de l'estat actual amb una diagnosi de les masses d'aigua, i posteriorment i segons els criteris següents, es fa una prioritització de les masses d'aigua:

- 1- Necessitats de la comunitat de peixos,
- 2- Figures de protecció i singularitats,
- 3- Densitat d'obstacles,
- 4- Participació ciutadana,

Agència Catalana de l'Aigua

Provença, 204-208
08036 Barcelona
Tel. 93 567 28 00
Fax 93 567 27 80
NIF Q 0801031 F

5- Pla de gestió de l'anguila.

Una vegada seleccionades les masses d'aigua prioritàries, es realitza un inventari dels obstacles presents en aquestes masses, però com que dins cada massa d'aigua hi poden haver infinitat d'obstacles, es crea un nou índex de prioritat d'obstacle (IPO) per tal de tornar a prioritzar actuacions dins d'una mateixa massa.

Cal entendre abans de tot, que els nostres rius tenen nombroses rescloses, assuts, travesses i estacions d'aforament, i que per tant, no es pot abarcar la totalitat d'aquestes preses o assuts.

Per tant, d'aquí neix la necessitat de prioritzar també, dins les masses d'aigua que ja han sortit prioritàries.

Els obstacles presents dins una massa als quals s'ha volgut donar més importància són els que han rebut major puntuació segons uns criteris senzills i fàcilment usables:

- estat en desús,
- propietat de l'Agència Catalana de l'Aigua,
- alçada de l'obstacle,
- ubicació dins un espai protegit,
- que es trobi dins una zona reserva genètica de truites,
- que la infraestructura sigui infranquejable per a totes les espècies
- que existeix un pas per a la fauna, però que aquest sigui ineficient
- que l'obstacle es trobi aigües avall d'una confluència de rius,
- que es trobi al curs principal,
- i que sigui el primer obstacle dins la massa d'aigua de desembocadura (respecte la línia de mar)

Aquests criteris només han volgut fer un primer cribatge, la decisió final quedarà amb criteris complementaris (longitud tram afectat, aplicació de l'ICF,...) i sobretot també amb la valoració tècnica final. Per tant aquests criteris només ens encaminen cap aquelles resultants d'una prioritització i necessitat.

També cal comentar que l'Agència Catalana de l'Aigua ha estat desenvolupant un manual interactiu que en breu es podrà utilitzar a la pàgina web de la mateixa, manual que permetrà i ajudarà a prendre la millor opció de retorn de la connectivitat segons les característiques: ús/desús, possibilitat de modificar o no la captació,...